

Lapsivaikutusten arvioinnin pilotti

Lapsi- ja perheasiainneuvosto 13.5.

Euroopan unionin
osarahoittama

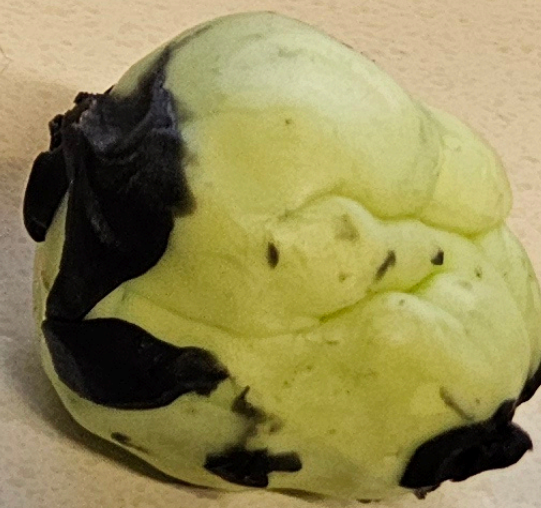
Pelastakaa Lapset
Save the Children

SOS
LAPSIKYLÄ

Sium
SOTE

J • ENSUU

Mikä oli pilotin tarkoitus?

Miten ottaa pienemmät ja eriarvoisessa asemassa olevat lapset mukaan päätöksentekoon paikallisella ja alueellisella tasolla?

TAVOITTEENA OLI:

- Lisätä lasten osallistumismahdollisuuksia päätöksenteossa
- Lisätä päättäjien tietoja ja taitoja tehdä lapsiystävällisiä lapsivaikutusten arviointeja

KÄYTÄNNÖSSÄ:

Kuulimme lapsia osana lapsivaikutusten arviointia Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kehitteillä olevasta toimintamallista, jonka tavoitteena on koota ammattilaiset perheen tueksi palveluihin ohjaamisen sijaan.

Taustalla ajatus yhden kontaktin periaatteesta sekä yhteisövaikuttavuusmallista.

Kun lapsella on huolia..

Oma-tiimi -mallin tavoite

Monitahoinen yhteistyö

Pelastakaa Lapset

ICPN-hanke

(Lapsivaikutusten arviointi
ja lapsen osallisuus)

Pelastakaa Lapset

Joensuun Perheentalo

**Siun
SOTE**

Pilottikumppani

J • ENSUU

Pilottikumppani

Lasten kuuleminen

+ JOENSUUN
SEURAKUNNAT

Joensuun Perheentalon
avoin leikkitoiminta

**Venäjänkieliset
iltateet**

**Hankekumppani
Suomesta**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Osallistujat

48 LASTA

iältään 0-11v.

6 PÄÄTTÄJÄÄ

4 hyvinvointialueen
ja/tai kaupungin
valtuutettua

2 virkamenkilöä

Tärkeässä roolissa oli myös Perheentalon maskotti: Naava-nalle

Kivointa oli
Naava-nalle.

Miten toteutettiin?

Euroopan unionin osarahoittama

Pelastakaa Lapset

SOS LAPSIKYLÄ

J•ENSUU

Pilotin suunnittelu:

- tarpeiden tunnistaminen
- osallistujien kartoitus
- menetelmien testausta
- päättäjien kontaktointi ja aloitustapaaminen 09/26

1

Lasten kuulemiset

- 3 kertaa/ryhmä
- Yhteensä 9 tapaamista

2

Välitapaaminen päättäjien kanssa

- reflektio työpajoista ja arviointia pilotista

3

lokakuu 2025 ->

kevät 2025->

Loppujuhlat lapsille perheille ja päättäjille

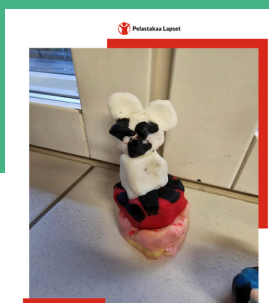
- 1/ryhmä
- Yhteensä 3 juhlaa

4

Pilotin loppuarviointi ja tiedon koonti raportiksi

5

helmikuu 2026

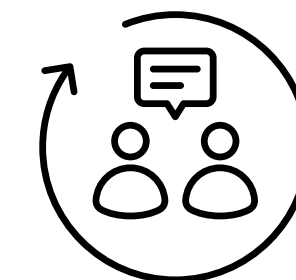
LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN PILOTTI: LOPPURAPORTTI

Lasten tiedon saattaminen päätöksentekoon ja pilotista viestiminen

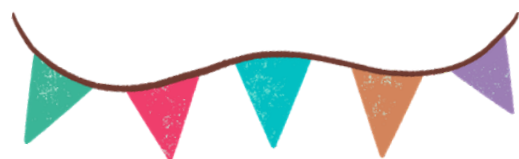
- Joensuu ja Siun sote: lapsivaikutusten arvioinnin tekeminen

6

maaliskuu 2026 ->

joulukuu 2025

Periaatteena lapsiystävällinen polku Ennen tapaamista

Hei!

Minä olen Naava-nalle.

Asun Perheentalolla.

Minun mielestäni lasten kertomat jutut on tosi tärkeitä.

Kaverini Satu ja Mia tulevat kylään ensi perjantaina Perheentalolle, kun tekin olette täällä.

Leikimme yhdessä.

Juttelemme siitä, mitä te lapset tykkäätte tehdä.

Jatkamme leikkejä myös myöhemmin syksyllä.

Nähdään perjantaina! ❤️

Täällä sinua jo odotellaan.
Nähdään pian!

Satu Mia Naava-nalle

 Euroopan unionin osarahoittama Pelastakaa Lapset SOS LAPSIKYLÄ Siun SOTE J•ENSUU

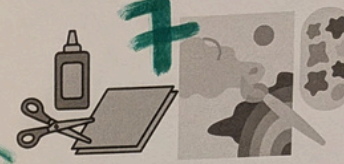
MISTÄ ASIOISTA SINÄ PIDÄT - YMPYRÖI

JUTTELU

MUSIIKKI/
TANSSI

PIIRTÄMINEN/
ASKARTELU

PELAAMINEN

LIIKUNTALEIKIT

SADUT

RAKENTELU

VALOKUVAUS

MIELIKUVITUS- JA
ROOLILEIKIT

TERVETULOA!

Kerron sinulle, miksi tapaamme.

Sinun ei tarvitse osallistua, jos et halua.

Jutellaan sinulle tärkeistä asioista.

Kertomasi jutut ovat tärkeitä.

Tehdään asioita, jotka tuntuvat sinusta mukavilta.

Kaikki saavat olla mukana.

Aikuiset auttavat sinua.

Täällä on turvallista olla.

Kerron sinulle lopuksi, mitä teimme.

Perustuvat YK:n Yleiskommenttiin no. 12 (2009):
Yhdeksän periaatetta merkitykselliseen ja eettiseen lasten osallisuuteen

 Pelastakaa Lapset
Save the Children

Tapaamisen aikana

1 TUTUSTUMINEN

Satu Mia Kalle

2 LASTEN JUTUT

Satu Katja Erja

3 LASTEN JUTUT

Mia Kalle Karita Eila

4 LOPPUJUHLA

Satu Mia

 Euroopan unionin osarahoittama
  Pelastakaa Lapset
  SOS LAPSIKYLÄ
  Siun SOTE
  J•ENSUU

Tapaamisen jälkeen

Lapset eivät keksineet kurjia asioita.

Mikä oli kivointa?

Naava-nalle pizza kaikilla on ollut kivaa
mehu mandariini (ja sen kuoriminen) kaikki tehtävät
sipsit muovailuvaha

Osallistuisinko uudelleen?

6 kyllä 2 ei

“Mä en tykännyt tästä mehusta.”
“Siellä voi olla samoja juttuja.”

Naava-nalle iltapäiväkerhossa 29.10.

Aluksi lapset saivat laittaa tarroja kaappien ovissa oleviin tarratauluihin.

Mukana oli monta aikuista: tutut Irina, Anu ja Laura sekä Satu, Karita, Erja ja Katja

monen olo oli "aivan mahtava"

Sitten mentiin istumaan piiriin.

Juttelimme siitä, mitä tarkoittaa hyvinvointialue.

Lapsia tarvitaan, jotta aikuiset tietävät mitä lapset ajattelevat.

Päätäjien pitää miettiä, miten päätökset vaikuttavat lapsiin. Tätä kutsutaan lapsivaikutusten arviointiksi.

Hei!

Olemme tavanneet tänä syksynä Perheentalolla tai iltapäiväkerhossa.

Satu
Mia

Leikimme, juttelimme, askartelimme, tanssimme ja söimme pizzaa.

Miten selvitimme lasten näkökulmia?

Euroopan unionin osarahoittama

Pelastakaa Lapset

SOS LAPSIKYLÄ

J•ENSUU

Vapaa leikki

Teemaleikkiminen

Noppa-leikki

Leikki ja pelaaminen

Canva-työskentely

Yhteispiirtäminen

Hyvän mielen puu

Tätä toivon aikuiselta, kun harmittaa

Luova ja visuaalinen työskentely

Tarinallistaminen

Kuvasadutus

Kuvakirja-työskentely

Lasten havainnointi
(erityisesti 0-3 -
vuotiaat)

Havainnointi

Pilotissa käytetyt menetelmät

Aikuiskeskustelu

Suorat kysymykset

Rastipistetyöskentely

Keskustelut lapsille tuttujen
aikuisten (huoltajat,
ammattilaiste) kanssa

Kuvakirjat

tiedon välittäminen ja menetelmä lasten kuulemiseen

Mitä tarkoittaa mielipiteen kertominen?

Tarinallistaminen lasten kuulemisen apuna

Mitä lasten kertomille asioille tapahtuu?

**Tarinan avulla
mallinnetaan
lapsille Oma tiimi-
mallin tapainen
tilanne ja lapset
pääsevät
kertomaan
ajatuksistaan.**

Euroopan unionin
osarahoittama

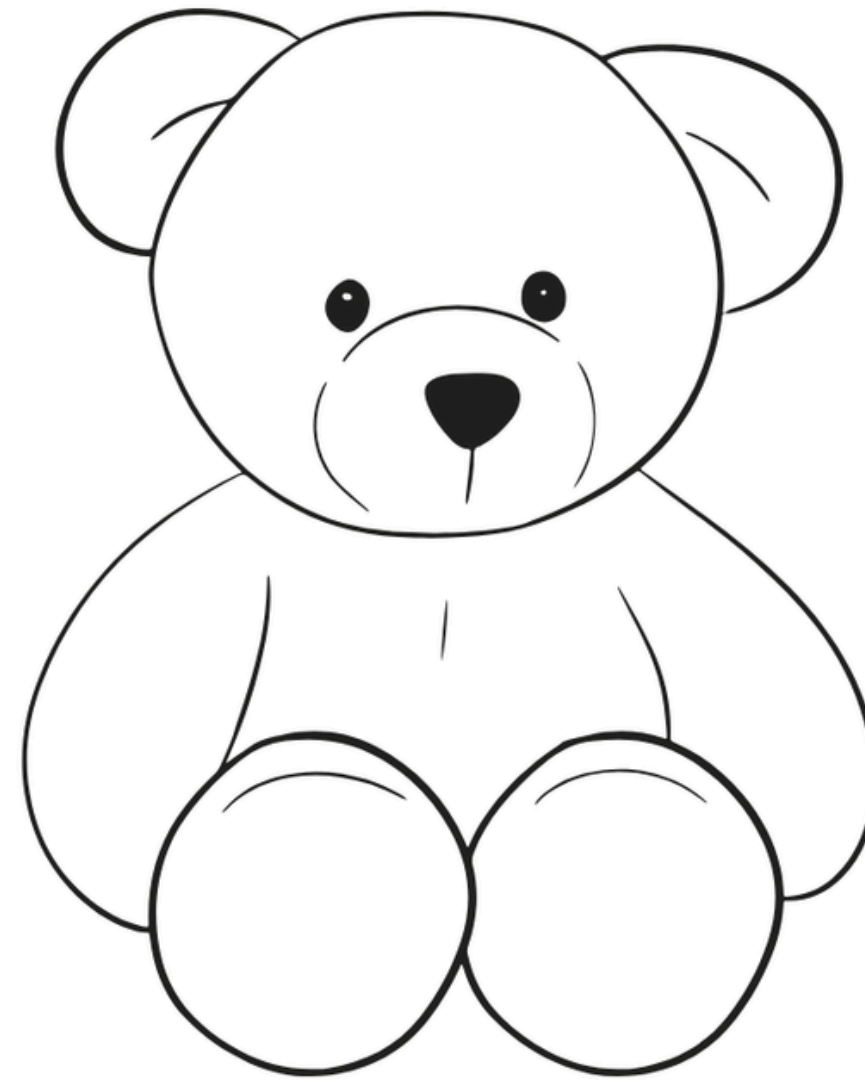
Pelastakaa Lapset

SOS
LAPSIKYLÄ

Siun
SOTE

J•ENSUU

**Naava-
nallea
harmittaa**

Euroopan unionin
osarahoittama

Pelastakaa Lapset

SOS
LAPSIKYLÄ

Siun
SOTE

J•ENSUU

HA HA

surullinen

huonolta

Voi halata.

iloinen

hyvältä ja turvalliselta

Ei uskalla puhua, koska on niin paljon ihmisiä.

Pitäis lähteä pois.

Ikkunasta hypätään uima-altaaseen.

hyvältä

Vähän jännittävältä.

Sanotaan Naava-nalle ettei tarvitse jännittää.

Kehutaan Naavaa: Naava-nalle on hyvä!

Sanotaan: Mä haluan cheapin.

Jännittävältä. Vieraat ihmiset jännitävät.

mummo ja ukki

isovelji

isi

äiti

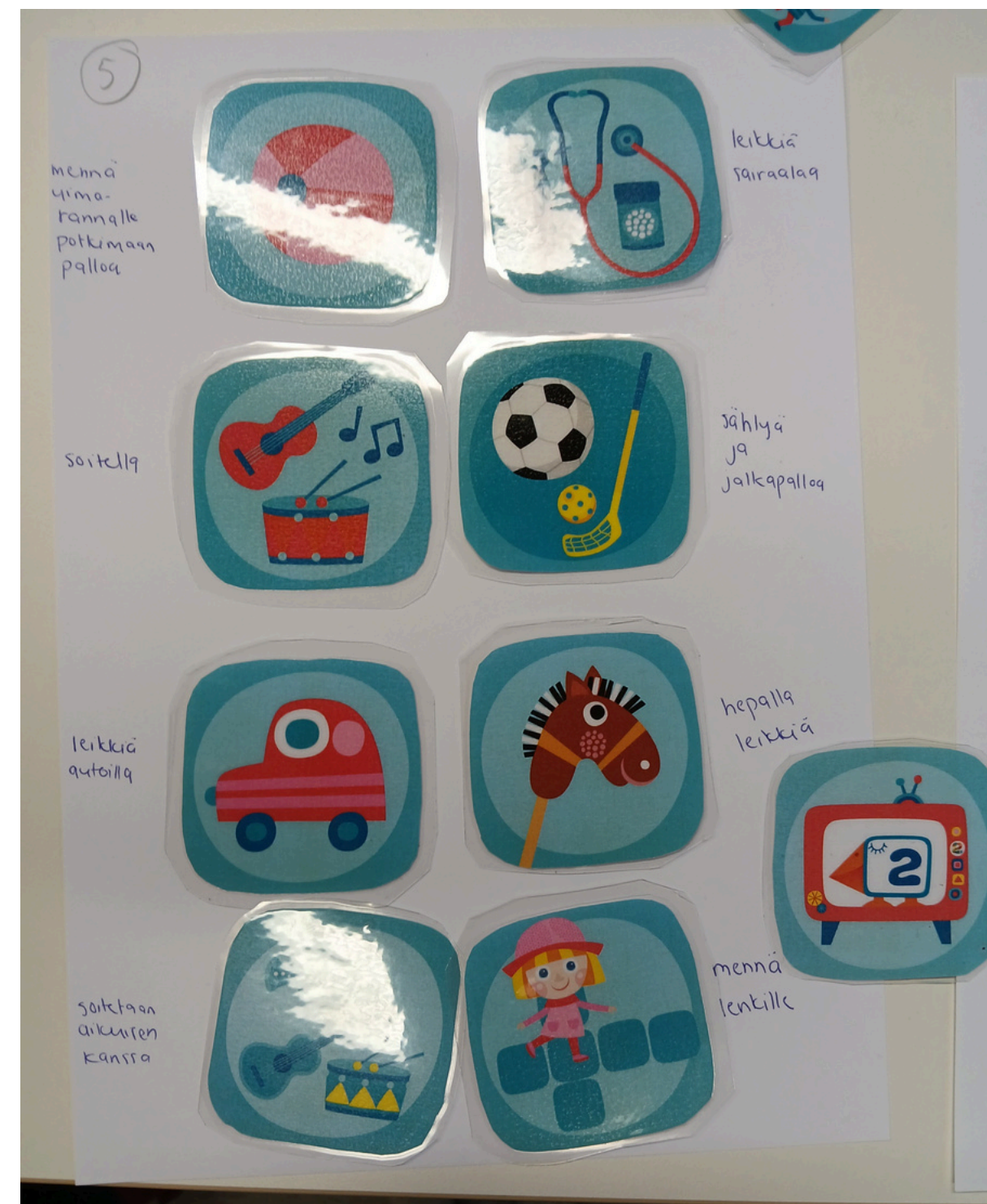
sisko

"Spiderman" kaveri

Askartelun äärellä juttelu

Kerronta kuvakorttien avulla

Havainnointi

Opimme paljon katsomalla, mitä lapset tekevät!

Kato kato!

Tuttu ja kiva paikka saa lapset innostumaan ja aloittamaan leikit.

Kun saa ensin tutustua rauhassa, lapsi uskalttaa itse jutella uusille aikuisille.

Omat, tutut aikuiset ovat lapselle tärkeitä.

Tehtävien tekeminen on helpompaa, kun oma aikuinen on mukana.

Vauva tykkää ottaa kontaktia aikuisiin.

Vauva viihtyy, kun ympärillä on paljon katseltavaa ja kuunneltavaa.

Opimme, että.....

Aikuiset voivat jutella, kun lapsi on mukana. Lapsi saa osallistua omalla tavallaan, kun tilanne on turvallinen ja mukava ja hän on ehtinyt tutustua.

ollaan lapselle mieluisessa paikassa

aikuiset istuvat lattialla

lapsella on mahdollisuus osallistua

Miten tavoitteet saavutettiin?

Tavoite 1: Lisätä lasten osallistumismahdollisuuksia päätöksenteossa

48 Joensuun seudulla asuvaa alle 12-vuotiasta lasta osallistui lasten kuulemisiin. Kuulemisissa kerättyä tietoa tullaan hyödyntämään päätöksenteon valmistelussa.

Lasten palautteiden perusteella kokemus oli myönteinen ja osallistuminen aktiivista.

Tavoite 2: Lisätä päättäjien tietoja ja taitoja tehdä lapsiystävällisiä lapsivaikutusten arviointeja

Päättäjille suunnattuun palautekyselyyn vastanneista 80% kertoi, että ymmärrys lasten osallisuudesta oli vahvistunut ja että oli saanut hyödynnettävää uutta tietoa, ja 100% koki osallistumisen hyödylliseksi.

Tärkeimmät opit

- Lasten kuuleminen onnistuu **kaiken ikäisten lasten kanssa**
 - Myös hyvin pienet lapset pystyvät ilmaisemaan tunteitaan ja kokemuksiaan, kun heitä kuunnellaan rauhassa ja monella eri tavalla.
 - Lasten kanssa työskentelevät ammattilaiset sekä lasten tarpeiden huomiointi tärkeää.
- Lapsiystävällisyys ei ole materiaaleja vaan **toimintakulttuuria**
 - **Kuunteleva sekä lapsen tasolle** asettuva aikuinen mahdollistaa turvallisen ilmapiirin syntymisen, kohtaamisen laatu ratkaisee.
- **Osallisuus syntyy kokonaisuudesta**
 - Hyvä ennakkovalmistelu ja lapselle tuttu rakenne lisäävät osallisuuden kokemusta.
- Aikuisten **roolit ja määrä on rajattava** selkeästi
 - Liian suuri aikuisten määrä tai epäselvät roolit aiheuttavat ylimääräistä haastetta kuulemisten järjestämiselle.
- Pilotti loi valmiuksia, mutta **vaikuttavuus edellyttää jatkorakenteita sekä päättäjien vahvaa sitoutumista** lasten osallisuuden edistämiseen sekä Lava-prosessin juurruttamiseen.

Mitä seuraavaksi?

- Pilotista saatua tietoa ja oppeja välitetään paikallisella ja alueellisella tasolla
- Osallistuneille lapsille ja perheille lähetetään tietoa siitä, miten pilotti etenee
- Kuulemisissa saatua tietoa hyödynnetään päätöksenteossa
- Pilottia hyödynnetään ICPN-hankkeen syksyn vaikuttamiskampanjassa: **Pienten lasten näkökulmat osaksi kansallista päätöksentekoa**

KIITOS!

Linkki Pilotin
raporttiin

